

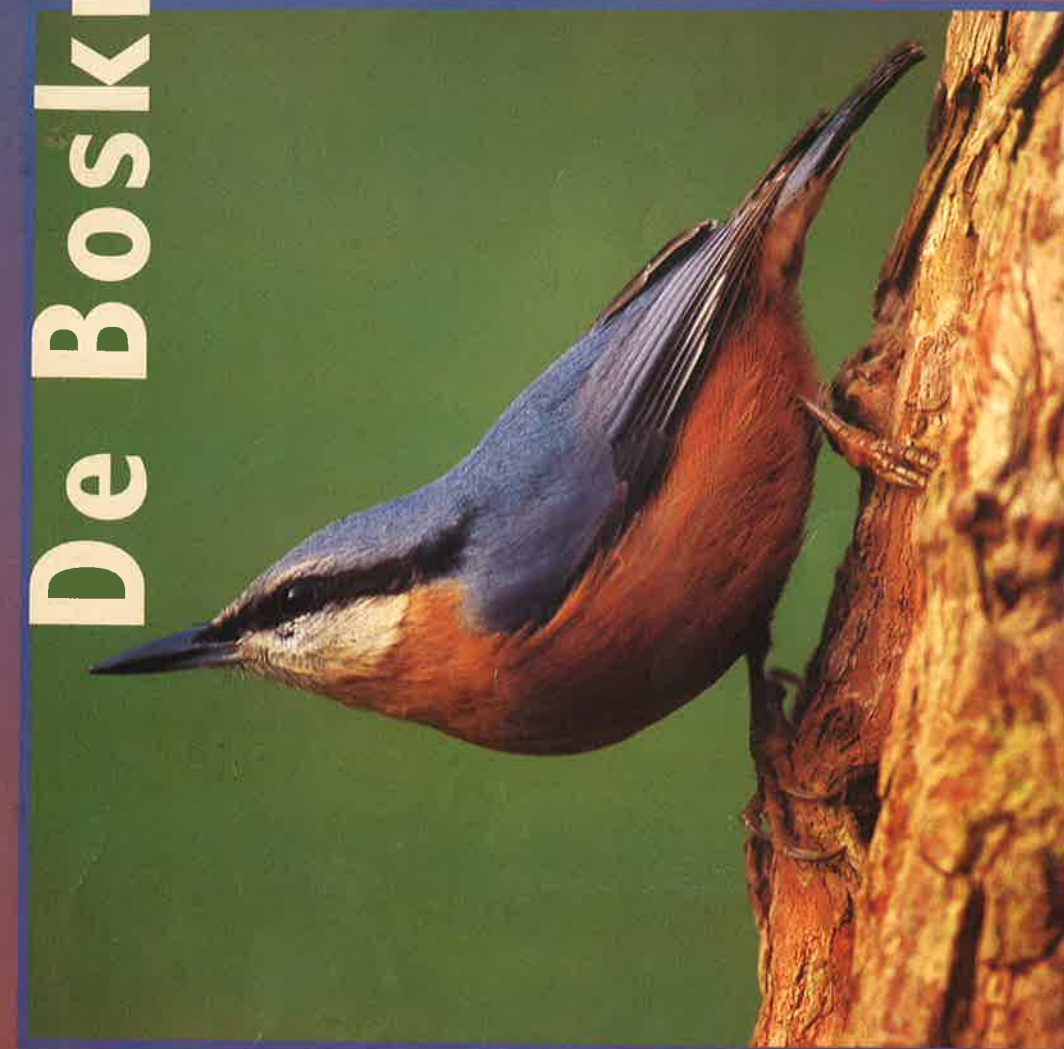
Boomkwekerijen • Baumschulen • Nurseries • Pépinières • Vivai • Viveros • Viveiros

Sylva • 't Hand 10 • B-9950 Waarschoot • Belgium • Tel.: 09/376.75.75 • Fax: 09/377.37.37 • E-mail: sylv@ping.be

De Boskrant

tweemaandelijks tijdschrift • november-december • 30de jaargang nr. 5 • ISSN 0773 137 X
Afgiftekantoor: 9090 Melle 1

Mededelingsblad van
Vereniging voor Bos in Vlaanderen

November
December
2000

VBV
Mededelingsblad van 'Vereniging voor Bos in Vlaanderen'

Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Gontrode
tel.: 09 252 21 13 fax: 09 252 54 66 e-mail: vbv@rug.ac.be webpagina: www.vbv.be
tweemaandelijks tijdschrift – verschijnt 5 maal per jaar
november-december • 30ste jaargang nr. 5
ISSN 0773 137 X • Afgiftekantoor: 9090 Melle 1

Werken mee aan dit nummer

Brechtje Baan, Hans Beeckman,
Griet Buyse, Hélène Claeys,
Johnny Cornelis, Dominiek Plouvier,
Hans Scheirlinck, Lut Slembrouck,
Bart Van der Aa, Beatrijs Van der Aa,
Goedele Verbeylen, Luc Vertommen.

Eindredactie

Brenda Bussche, Dries Gorissen, Inge Serbruyns,
Geert Van Kerckhove.

Artikels en berichten

Artikels en berichten kunnen steeds toegezonden worden naar het adres van de vbv. Zij zullen voor publicatie aan de redactieraad worden voorgelegd. Gedeeltelijke of gehele overname is steeds toegelaten mits bronvermelding.

Bijdrage

Lidgeld + Boskrant: 550 fr.
Lidgeld + Boskrant + Groene Band: 650 fr.
Lidgeld student + Boskrant + Groene Band: 350 fr.
Te storten op rekening 448-3605351-56

Gedrukt op chloorvrij gebleekt kringlooppapier

Foto voorpagina: Boomklever
© Nobert Huys, Fennec-Films

Redactioneel	1
Pro Silva	2
Bosbeheer en biodiversiteit. Bijdrage 10:	
De Rode eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i> L. 1758)	2
Sectornieuws	6
Mag er wat meer licht in het bos?	6
Poëzie	7
Tropisch bos	8
'Las Heliconias', Costa Rica	8
Het SEACOW-project	
en de Chepangs in Nepal	11
Boom & Cultuur	13
Ruis	13
Verken het bos	15
Meerdaalwoud • Heverleebos	15
22e Week van het bos	19
Impressie	19
Vera Dua belooft meer geld	
voor nieuwe bossen	21
Muziek uit het Evenaarswoud – DAA-ZAA-TO	22
Uit de vereniging	24
Stadsbosconcert met Abong	24
Naar een recreatief schermbos	
voor de stad Lokeren	25
De cirkel is rond!	27
Vlaanderen: sneller ontbost dan bebost!	28
Winnaars van de Zomerzoektochten 2000	29
Virtueel bos	31
Virtuele bosbouwbibliotheken	31

De door U meegeleverde en op het verzendetiket afgedrukte persoonsgegevens, werden opgeslagen in een bestand dat beheerd wordt door onze vereniging. Ze worden uitsluitend gebruikt voor verzending van onze tijdschriften, documentatie en informatie m.b.t. onze vereniging. U heeft recht op inzage van uw persoonlijke gegevens en kunt hiervan altijd verbetering vragen. Bij het openbaar register kan altijd aanvullende informatie worden bekomen.

wet van 8/12/92
ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Maken dertig jaar het verschil?

30 jaar geleden, op 31 oktober 1970 om precies te zijn, werd in de schoot van de landbouwfaculteit te Gent de Vlaamse Bosbouwvereniging opgericht.

Uitgaande van de toen reeds sterk gemediatiseerde “plant een boom”-actie waaraan brede lagen van de bevolking hadden deelgenomen, waren de toenmalige vbv-stichters er immers van overtuigd dat, en ik citeer, “de verbetering van de bostoestand in Vlaanderen alleen maar bereikbaar is mits medewerking van allen en druk van de basis op de overheden”.

Artikel drie van de oprichtingsstatuten van de vbv verduidelijkt als volgt: “Het doel bestaat erin bij te dragen tot het voeren van een dynamische bos- en groenpolitiek en tot het opvoeren van de bosoppervlakte in Vlaanderen.”

In hoeverre de vbv in haar oorspronkelijke doelstellingen geslaagd is wordt nagegaan in de eerste boskrant van volgend jaar waarin teruggekeken wordt op dertig jaar hoogte- en laagtepunten van de vereniging en van het Vlaamse Bos. Bij wijze van voorsmaak noemen we alvast: Week van het bos, Initiatiefgroep, waakzaamheidscomité, EBG, moratorium op ontbossing, werkgroepen, 10.000 ha bosuitbreiding,...

De groene rakkers van toen zijn inmiddels grijs maar hun doelstellingen zijn tot op de dag van vandaag hoegenaamd niet vergrijsd. “Bos” is inmiddels wel een politiek thema en bosuitbreiding zelfs een topprioriteit van deze regering.

En ondertussen is die basis van weleer nog veel groter geworden en meer dan ooit klaar om massaal de schop boven te halen en onder het zingen van “Plant een boom” die dertig jaar oude vbv-eis waar te maken.

LUT SLEMBROUCK

Bosbeheer en biodiversiteit

Bijdrage 10: De Rode eekhoorn (*Sciurus vulgaris* L. 1758)

GOEDELE VERBEYLEN (*)

Nadat de eekhoornpopulatie in West-Europa tussen 1960 en 1970 als gevolg van een ziekte sterk daalde, duikt hij het laatste decennium terug op in de kleinste bosjes en tuinen van Vlaanderen.

Waaraan moet een bos voldoen voor de eekhoorn?

Voedselaanbod

Beuk, Hazelaar, Tamme kastanje, Corsicaanse en Grove den en Fijnspar zijn boomsoorten die wegens hun zaden voor eekhoorns uitermate geschikt zijn. Vooral naaldbossen zijn dé uitverkoren biotoop. In Berk, Zwarte els en Canadapopulier zal je zelden eekhoorns tegenkomen. De Rode eekhoorn stelt bovendien de eikels van de Amerikaanse eik niet echt op prijs, omdat ze een hoog gehalte aan looizuren bevatten.

Oppervlakte

Voor één eekhoorn is een tuin met enkele bomen voldoende, zeker als hij bijgevoerd wordt door de bewoners. Voor een eekhoornpopulatie die zichzelf kan voortplanten en in stand houden, is een paar tientallen ha een absoluut minimum. Een groot nadeel van versnipperde bosjes is dat eekhoorns de tuinen rond het bos mee gebruiken om voldoende voedsel te vergaren en daardoor meer kans maken om overreden te worden.

Bodemvochtigheid

Met het oog op het aanleggen van voedselvoorraden is een te natte bodem niet ideaal voor eekhoorns.

Isolatie

Een eekhoorn kan in korte tijd (een paar weken) vrij grote afstanden (tot 4,5 km) afleggen. Als een lokale populatie in een bos verdwijnt en dit bos is niet te sterk geïsoleerd, is er veel kans dat het bos binnen afzienbare tijd terug gekoloniseerd wordt.

Ouderdom

Een bos moet voldoende oude bomen hebben, wil een eekhoorn zich er in thuis voelen. Jonge bomen dragen nog geen of onvoldoende zaden. Oude bomen zijn hoog genoeg om er in weg te vluchten of een nest in te bouwen.

Predatie

O.a. Bunzing, Wezel (die in bomen kan klimmen), Hermelijn, Vos, Boommarter, Havik, tamme kat, Buizerd en Sperwer kunnen de eekhoorn bedreigen. Zwarte kraaien zijn dan weer gevaarlijk voor de jongen van de eekhoorn, omdat ze eekhoornnesten openmaken en de jongen roven.

Een haarval om eekhoorns in te lokken. Foto: Goedele Verbeylen.

Verstoring

Als het nest van een eekhoorn verstoord wordt, gaat hij zijn jongen verhuizen. Als een bos moet uitgedund worden, moet je oppassen dat dit niet gebeurt als de eekhoorns met jongen zitten (vnl. van februari tot oktober). Eekhoorns zijn beschermde dieren, wat betekent dat je hun nest niet mag verstoren!

Hoe kan je een eekhoornnest herkennen?

Bouw

De nesten in *loofbomen* zijn meestal bolvormig met een doorsnee van 25-50 cm, gemaakt uit losse twijgen met bladeren en met binnenin onder meer gras, mos en wol. De nesten zitten 6 m hoog in de boom. In *naaldbomen* zijn de nesten meer ovaal of afgeplat. Eek-

hoorns bouwen in hun territorium naast 1 hoofdnest vaak ook 4 tot 6 andere nesten.

Onderscheid met vogelnesten

Het onderscheid met vogelnesten is tamelijk eenvoudig:

- horsten van roofvogels zijn *komvormig*;
- nesten van Eksters zijn *grover gebouwd* met dikkere twijgen;
- takken in vogelnesten hebben meestal *geen of veel minder blad*;
- nesten van roofvogels en Eksters zitten meestal *in of net onder de top* van een boom. Een eekhoorn kiest een nestplaats die vanuit de lucht niet zichtbaar is.

De eekhoornest. Foto: Goede Verbeyle.

Andere sporen

Je kan de aanwezigheid van eekhoorns in een bos nagaan door nesten te zoeken of door in het bos rond te lopen tot je een eekhoorn ziet. Dat kan wel een tijdje duren, omdat eekhoorns meesters zijn in het zich verstoppen. Het is veel eenvoudiger om naar *voedselresten* te kijken. In een dennen- of sparrenbos zijn die zeer gemakkelijk te vinden: als er eekhoorns zitten, liggen er overal afgeknaagde dennen- of sparrenappels. In loofbossen zijn voedselresten minder gemakkelijk te vinden, maar onder een Hazelaar vind je soms restjes van hazelnoten. Daarnaast kan je op modderige plaatsen in het bos soms ook *prenten* van eekhoorns vinden.

Literatuur

- de Wijs, W.J.R. & Kaper, A. (1997). *Handleiding – Het tellen van eekhoornnesten in een telgebied*. vzz – Zoogdiermonitoring Nederland.
- Verbeyle, G. (2000). *Handleiding 2001 – Monitoring van Rode eekhoorns aan de hand van nesttellingen en haarvallen*.
- Lange, R., Twisk, P., van Winden, A. & van Diepenbeek, A. (1994). *Zoogdieren van West-Europa*. KNNV, vzz, Utrecht.

Het uitgebreide artikel van deze studie over de Rode eekhoorn kan je nalezen in de eerste Groene Band van volgend jaar (januari-maart)!

Eekhoornmonitoringproject: oproep tot medewerking!!!

Er is in Vlaanderen nog nooit een monitoring van Rode eekhoorns gebeurd. Er zijn dus geen exacte gegevens bekend over aantallen en verspreidingsgebied vroeger en nu. Onder impuls van ANKONA startte begin 2000 een eekhoornproject in de provincie Antwerpen. In februari – wanneer de loofbomen geen blad dragen en eekhoorns het meest honkvast zijn – werden *nesttellingen* uitgevoerd in 18 bossen en parken. De methodes zijn nu geoptimaliseerd zodat vanaf februari 2001 het project in heel Vlaanderen van start kan gaan. De bedoeling is om elke 3 jaar te kijken in welke bossen en parken eekhoorns aanwezig zijn en een schatting te maken van de densiteiten.

Om de aanwezigheid van eekhoorns te onderzoeken, gebruikt men *haarvallen*. Een haarval is een pvc-buis waarin dubbelzijdige kleefband is aangebracht en die tegen een boom wordt opgehangen met lokaas erin. Als een eekhoorn door de buis kruipt, blijven er haren hangen die nadien gedetermineerd worden. Als deze (veel minder tijdrovende) methode goede resultaten geeft, zullen vanaf 2002 enkel nog haarvallen gebruikt worden om eekhoorns te monitoren.

Om een goede vergelijking te kunnen maken tussen beide methodes (nesttellingen en haarvallen) rekenen we op de hulp van een groot aantal vrijwilligers!!!

In elke provincie wordt 1 cursus gegeven om de onderzoeksmethodes uit te leggen:

Provincie Antwerpen

Zaterdag 6 januari 2001: *les methodologie*, 9.00 u in PIME, wandeling in de Brede Zijp (Lier).

Provincie Limburg

Zaterdag 27 januari 2001: *les methodologie*, 14.00 u in Groene Huis, wandeling in Domein Bokrijk, Genk.

Provincie Oost-Vlaanderen

Zondag 28 januari 2001: *les methodologie* (Aalst), wandeling in het Kravaalbos, Meldert.

Provincie Vlaams-Brabant

Zondag 7 januari 2001: *les methodologie*, 14.00 u in Provinciaal Recreatiecentrum Kessel-Lo, daarna wandeling in een bos in de buurt.

Provincie West-Vlaanderen

Zondag 14 januari 2001: *les methodologie + wandeling* in omgeving van Brugge (onder voorbehoud).

Exemplaren van de handleiding voor eekhoornmonitoring, invulformulieren, foto's en nuttige adressen kunnen gratis gedownload worden van de volgende websites:

www.provant.be/milieu/ankona/zoogdieren.htm
www.vl-brabant.be/ (=> dienstverlening => leefmilieu => BRAKONA)
www.instnat.be/natuurrappport/eekhoorn.htm
www.jnm.be/zwg
www.limburg.be/likona/zoogdierenwerkgroep.html

Wil je graag meer informatie over het eekhoornmonitoringproject of een cursus organiseren bij jou in de buurt, contacteer dan (*)

Goede Verbeyle

Laurierstraat 2 • 2600 Berchem

tel. 03/230.29.26

e-mail goede@uia.ua.ac.be

Mag er wat meer licht in het bos?

JOHNNY CORNELIS & LUC VERTOMMEN
BOSSENWERKGROEP NATUURRESERVATEN V.Z.W.

Jaren geleden werd de slogan "dood hout brengt leven in het bos" ontwikkeld. Nu dit stilaan is doorgedrongen, willen wij daar de volgende boodschap aan toevoegen "ook licht brengt leven in het bos". Bossen met veel licht, d.w.z. met veel open plekken of met een zeer dunne boomstand waardoor het zonlicht de bodem kan raken, kennen een hogere biodiversiteit dan gesloten bossen. Veel bosplanten hebben open plekken nodig om zich te vestigen. De rijkere flora en de structuurvariatie van open plekken trekken bovendien heel wat dieren aan. Bosvlinders en reptielen vinden er hun zonneplekjes. Open plekken vormen een oase voor lichtminnend leven in het bos.

Licht in het bos is bovendien niet enkel om louter ecologische redenen belangrijk. Een

bos met open plekken heeft tenslotte ook een hogere belevingswaarde voor de recreant. Wandelaars worden aangenaam verrast door de afwisseling en hoge natuurwaarde die dergelijke plekken bieden.

Zowel natuurliefhebbers, bosbouwers als recreanten zijn dus gebaat met voldoende licht in het bos. Toch zijn de open plekken in het bos zeer zeldzaam geworden.

Het belang en nut van open plekken voor mens, dier en plant vormen het basisthema van de studiedag rond "licht in het bos" van de Bossenwerkgroep van Natuurreservaten v.z.w. op zaterdag 3 februari 2001 van 9u30 tot 17u00.

Locatie: Monseigneur Sencie Instituut, Erasmusplein 2 (zijstraat van de Blijde Inkomstraat), Leuven.

Inschrijvingsgeld:

- 450 frank voor niet-leden van Natuurreservaten vzw en De Wielewaal vzw
- 300 frank voor leden van Natuurreservaten vzw en De Wielewaal vzw

Info en inschrijvingsformulier bij:

Natuurreservaten vzw
Daniella Bormans
Kon. St.-Mariastraat 105
1030 Brussel
tel.: 02/243.13.38
fax: 02/245.39.33
daniella.bormans@sec.natuurreservaten.be

*De Kleine ijsvogelvinder is een mooi voorbeeld van een dagvlindersoort die gebonden is aan lichtrijke bossen.
Foto: Dries Gorissen.*

kinderen joelen
en stoeien
in het bos

wandelen
met kaboutermensen
hand in hand

vertellen verhalen
van onzichtbare wezens
die wonen in holle bomen

of op elfenbanken
en van slapende prinsessen
die door een kus ontwaken

als wimpels dragen zij dromen
in hun handen en plukken
onbevangen de wind

hoe lang geleden liep ik hier
op korte beentjes en zag verrukt
een puntmuts verdwijnen

ik kan de plek nog aanwijzen

Hélène Claeys, °1985, Orroir

Mag er wat meer licht in het bos?

JOHNNY CORNELIS & LUC VERTOMMEN
 BOSSENWERKGROEP NATUURRESERVATEN V.Z.W.

Jaren geleden werd de slogan "dood hout brengt leven in het bos" ontwikkeld. Nu dit stilaan is doorgedrongen, willen wij daar de volgende boodschap aan toevoegen "ook licht brengt leven in het bos". Bossen met veel licht, d.w.z. met veel open plekken of met een zeer dunne boomstand waardoor het zonlicht de bodem kan raken, kennen een hogere biodiversiteit dan gesloten bossen. Veel bosplanten hebben open plekken nodig om zich te vestigen. De rijkere flora en de structuurvariatie van open plekken trekken bovendien heel wat dieren aan. Bosvlinders en reptielen vinden er hun zonneplekjes. Open plekken vormen een oase voor lichtminnend leven in het bos.

Licht in het bos is bovendien niet enkel om louter ecologische redenen belangrijk. Een

bos met open plekken heeft tenslotte ook een hogere belevingswaarde voor de recreant. Wandelaars worden aangenaam verrast door de afwisseling en hoge natuurwaarde die dergelijke plekken bieden.

Zowel natuurliefhebbers, bosbouwers als recreanten zijn dus gebaat met voldoende licht in het bos. Toch zijn de open plekken in het bos zeer zeldzaam geworden.

Het belang en nut van open plekken voor mens, dier en plant vormen het basisthema van de studiedag rond "licht in het bos" van de Bossenwerkgroep van Natuurreservaten v.z.w. op zaterdag 3 februari 2001 van 9u30 tot 17u00.

Locatie: Monseigneur Sencie Instituut, Erasmusplein 2 (zijstraat van de Blijde Inkomstraat), Leuven.

Inschrijvingsgeld:

- 450 frank voor niet-leden van Natuurreservaten vzw en De Wielewaal vzw
- 300 frank voor leden van Natuurreservaten vzw en De Wielewaal vzw

Info en inschrijvingsformulier bij:

Natuurreservaten vzw
 Daniella Bormans
 Kon. St.-Mariastraat 105
 1030 Brussel
 tel.: 02/243.13.38
 fax: 02/245.39.33
 daniella.bormans@sec.natuurreservaten.be

*De Kleine ijsvogelvlinder is een mooi voorbeeld van een dagvlindersoort die gebonden is aan lichtrijke bossen.
 Foto: Dries Gorissen.*

kinderen joelen
 en stoeien
 in het bos

wandelen
 met kaboutermensen
 hand in hand

vertellen verhalen
 van onzichtbare wezens
 die wonen in holle bomen

of op elfenbanken
 en van slapende prinsessen
 die door een kus ontwaken

als wimpels dragen zij dromen
 in hun handen en plukken
 onbevangen de wind

hoe lang geleden liep ik hier
 op korte beentjes en zag verrukt
 een puntmuts verdwijnen

ik kan de plek nog aanwijzen

Hélène Claeys, °1985, Orroir

'Las Heliconias', Costa Rica

DOMINIEK PLOUVIER

Gedurende de maand juli 2000 waren we op vakantie in Costa Rica en uiteraard bezochten we het project 'Las Heliconias' dat reeds een viertal jaar door de vbv-Werkgroep Tropisch Bos wordt ondersteund. Ter herinnering, 'Las Heliconias' is een kleinschalig project van ecotoerisme opgezet door een lokale boerengemeenschap, ABIPA (Asociacion Bijagueña de Productores Agrícolas), in Noordwest Costa Rica, in de buurt van het dorp Bijagua. 'Las Heliconas' is gelegen aan de voet van de vulkaan Tenorio en vanuit de lodge heeft men een mooi zicht op het meer van Nicaragua.

Toen ik begin jaren '90 werkzaam was voor de FAO in Noordwest Costa Rica leerde ik het project kennen en was ik onder de indruk van de vastberadenheid en inzet van de boerengemeenschap ABIPA. Bij mijn terugkomst in België in 1994 heb ik dan ook voorgesteld om met de vbv een kleinschalig steunprogramma op te zetten. De hoofdbrok van financiering voor het ecotoerisme project van ABIPA is echter een lening afkomstig van het project ACAMINAE, en gefinancierd door WWF-Canada. ABIPA heeft van hen in 1993 een zachte lening bekomen van 10 miljoen colones (ongeveer 35.000 US dollars) teneinde de nodige infrastructuur voor het project op te zetten.

Met dit geld hebben zij anno 2000 zes rustieke cabina's (slaapplaatsen) gebouwd waar plaats is voor overnachting voor ongeveer 25 personen. Verder hebben zij een laboratorium bijgebouwd voor wetenschappelijk onderzoek en is het restaurant onlangs verbouwd. Er zijn recent ramen geplaatst om de inslaande regen te vermijden. In het aanpalend bos-reservaat (zo'n 80 hectaren) werd een cirkelvormige sendero (wandelpad) van 1,2 km aangelegd. Tevens is vanuit deze sendero een lan-

ger wandelpad aangelegd naar een hoger gelegen lagune (Laguna Danta).

Op de lodge werden wij heel hartelijk ontvangen door Marvin Jimenez en zijn vrouw Lidia. Marvin is vanaf het begin zowat de centrale leidersfiguur geweest. Andere bekenden zoals Elisabeth Soto en haar broer Gerardo waren niet meer aanwezig, maar blijken nog steeds als socios in het project betrokken te zijn. Elisabeth is verhuisd naar Golfito (tegen de grens met Panama) en Gerardo werkt tijdelijk in de Verenigde Staten (blijkbaar na een opleidingscursus Engels in het project te hebben gevolgd!).

Marvin gaf ons een duidelijke stand van zaken inzake hun project van ecotoerisme. De laatste maanden/jaren begint de eco-lodge goed te draaien. Er komen redelijk veel toeristen, zowel nationale als internationale en er is een overeenkomst gesloten met de Swiss Travel Agency, een internationaal reisagentschap met vestiging in Costa Rica. Verder is er een samenwerkingsovereenkomst met het INBIO, het Nationaal Instituut voor Biodiversiteit in Costa Rica en zijn er dus permanent onderzoekers aanwezig in het laboratorium die de biodiversiteit van het reservaat en het aanliggend Tenoriopark in kaart brengen. Hoewel de onderzoekers voor de overnachting niet betalen, krijgt de lodge daardoor toch meer bekendheid.

Marvin beklemtoonde tevens het belang van de promotie die door vbv werd gemaakt naar de internationale gidsen zoals 'Lonely Planet Guide' en andere. Regelmatig verschijnen immers internationale trekkers voor overnachting die zich enkel baseren op informatie uit de reisgidsen, en hij zou het op prijs stellen indien vbv nog meer dergelijke promotie

Vanuit de lodge een prachtig zicht op de nevelwouden van Costa Rica. Foto: Dominiek Plouvier.

bij andere gidsen zou kunnen uitvoeren. Een andere belangrijke bron van inkomsten zijn seminars en workshops die gehouden worden in de grote zaal van het restaurant en waarbij soms grote groepen Costaricanen overnachten.

Tijdens mijn bezoek heb ik hem een bedrag van 1000 US \$ overhandigd als steun aan het project, evenals een aantal verrekijkers, geschonken door Houtvesterij Hechtel uit Limburg. Dit is reeds de vierde keer dat de vbv dankzij de opbrengst van de fuif Tropisch bos dit bedrag kan overhandigen en uiteraard zijn zij daar zeer blij mee. Er zijn nu ook voldoende verrekijkers aanwezig, verdere aanvoer is niet meer nodig.

Over de financiële toestand van het project legde Marvin mij uit dat –na een periode van gratie gedurende 5 jaar– zij nu een bedrag van 3 miljoen colones hebben terugbetaald. Er

zijn dus nog heel wat schulden af te betalen maar hij heeft er goede hoop in het einddoel te kunnen bereiken. Nu het project goed begint te draaien willen zich ook andere leden van de boerengemeenschap lid maken.

De besteding van de bijdragen door de vbv worden telkenmale door de raad van beheer van het project 'Las Helconias' bediscussieerd en vastgelegd, net zoals de andere inkomsten en uitgaven. Ik heb gevraagd dat er rotulos (aanwijsborden) geplaatst zouden worden in Bijagua en aan de ingang van de lodge dat 'Las Heliconias' mede ondersteund wordt door de 'Asociacion Flamenca de Conservacion de los Bosques, vbv, Belgica' zodat we daar ook enige naambekendheid zouden genieten. Dit idee werd enthousiast onthaald en ze zouden er werk van maken.

Zij zijn van plan om in de toekomst nieuwe projecten op te zetten. Daarbij denken zij on-

der meer aan de realisatie van een vlindertuin met lokale vlinders. Daarom onderzoeken ze nu reeds welke vlinders welke waardplanten nodig hebben voor de ontwikkeling van de rupsen.

Een belangrijke investering die moet gebeuren, is de verbetering van de weg naar de lodge. Op dit ogenblik is die enkel toegankelijk met 4x4-terreinwagens. Wij dienden onze wagen beneden achter te laten en werden met een terreinwagen tot bij de lodge gebracht. Het is uiteraard een grote investering die in samenspraak en met medefinanciering van de gemeente dient te gebeuren. Er is in de toekomst dus zeker nog steun nodig!

Tot slot heb ik Marvin gevraagd of er in de buurt nog resterende stukjes primair bos te koop zijn die door ABIPA zouden kunnen gekocht en beheerd worden. Hij kent een paar belangrijke stukken die interessant zouden zijn voor aankoop en beheer. Ik heb hem gevraagd een dossier hierover voor te bereiden met kaarten en aan ons voor te dragen, zodat wij voor de nodige financiering kunnen uitkijken indien mogelijk.

Marvin Jimenez en zijn vrouw Lidia voor de lodge.
Foto: Dominiek Plouvier.

Mensen die 'Las Heliconias' willen bezoeken, hier zijn de meest recente gegevens:

- telefoon lodge (sedert drie maanden aanwezig!) 466 8483
- telefoon huis Marvin 4668196

Prijzen:

- grote kamer US \$ 35/kamer
- kleine kamer US \$ 25/kamer
- middagmaal US \$ 5/p.p.
- avondmaal US \$ 5/p.p.
- tour met gids naar Rio Celeste US \$ 30/p.p.
- tour naar Caño Negro US \$ 45/p.p.
- tour naar Laguna Danta US \$ 15/p.p.

Voor alle tours wordt een minimum van 2 personen gevraagd.

Tijdens mijn verblijf in Costa Rica was ook een groep van Joker-reizen aanwezig. Ik heb de verantwoordelijke gids gecontacteerd en gevraagd of zij tijdens de volgende reizen Las Heliconias in hun programma zouden betrekken. Ook met andere Belgische touroperators zou een dergelijke promotie nuttig zijn!

Kortom, de indrukken van het project waren positief, er vallen nog wel dingen te verbeteren, maar ze komen er op hun "costaricaanse" manier wel uit, met de nodige steun van ons waar mogelijk.

Het SEACOW-project en de Chepangs in Nepal

HANS BEECKMAN (*)

Wellicht veel sterker dan in gelijk welke andere klimaatgordel, is de bevolking in de subtropen afhankelijk van het bos. Het bos levert in de eerste plaats brandhout, veruit de belangrijkste energiebron in deze streken, maar ook werkhout, veevoeder en een hele reeks andere bosproducten (de zogenaamde NTFP's: *non-timber forest products*). Het spreekt voor zich dat een intensief bosgebruik in gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid een bedreiging is voor het bestaan van het bos. Vooral wanneer gedurende een zekere periode meer geoogst wordt dan de bijgroei. Een duurzaam bosgebruik is, zeker in tropische streken, een voorwaarde voor de bestendige ontwikkeling van plaatselijke leefgemeenschappen. Het is ook reeds dikwijls gebleken dat duurzaam bosgebruik steunt op ecologische inzichten van de plaatselijke bevolking.

Binnen deze context is in Nepal, in het begin van de jaren 90 het Seacow-ontwikkelingsproject (School for Ecology Agriculture and Community Works) tot stand gekomen. Het Seacow-project werkt met een heel bijzondere etnische groep: de Chepangs. De Chepangs hebben voor hun onderhoud steeds gejaagd en producten uit het bos verzameld, en zijn zich pas vrij recent op landbouw beginnen toeleggen. De druk op het bos werd immers te groot. Het wild werd bijvoorbeeld te schaars om te voldoen aan de behoeften van de groeiende bevolkingsgroep. Landbouw is dan een methode om de druk op het bos te verlichten. Zeker in landen als Nepal is het zeer onnatuurlijk en ecologisch niet verantwoord om landbouw en bosbouw te scheiden. Er bestaan heel wat tussenvormen, agroforestry-systemen genoemd, waarbij bomen heel wat functies vervullen in een gezond landbouwecosysteem.

Een geïntegreerde aanpak typeert het Seacow-project. Niet alleen omdat landbouw en bosbouw worden gecombineerd, maar vooral omdat men er van uitgaat dat er evenzeer aandacht moet besteed worden aan vorming, alfabetisering en gezondheidszorg, wil het project enige kans op slagen kennen.

De vooropstellingen van het Seacow-project zijn dan ook de volgende:

- Duurzame ontwikkeling kan alleen gebeuren aan het tempo en in de richting die de lokale mensen zelf willen.
- Het is van primair belang dat de dorpeelingen zelf de analyse maken van hun levenssituatie, dat ze zelf problemen identificeren en dat ze zelf oplossingen vinden. Het project kan in dit proces alleen als bemiddelaar optreden.
- Ontwikkeling is alleen duurzaam als er ook op een duurzame manier met de natuur wordt omgegaan. Ontwikkeling en natuurbeheer zijn niet van mekaar los te koppelen. In geïsoleerde berggemeenschappen kan men niet aan natuurbeheer doen zonder oog te hebben voor de dagelijkse behoeften van de mensen die er leven, en omgekeerd zijn ontwikkelingsactiviteiten niet duurzaam als daarbij aan het milieu blijvende schade wordt toegebracht.

Seacow is reeds zeven jaar actief in het gebied van de Chepangs. De aanpak was bijzonder dynamisch en er werden heel wat initiatieven uitgetoetst. Zelfs de meest kritische waarnemer zal onmiddellijk moeten toegeven dat de balans van dit merkwaardige project duidelijk positief is. Veel wijst op een toegenomen gevoel van eigenwaarde van de Chepangs. Een uiterst belangrijke verwezenlijking op zich. Ook het landschap in het projectgebied is op zeer korte tijd groener geworden. Dit

kan niet gezegd worden van veel klassieke herbebossingen waar een veelvoud geïnvesteerd wordt van het Seacow-kapitaal. Vorig jaar achtte Seacow de tijd rijp om een project te ontplooien in het verre westen van Nepal. Er wordt hierbij uitgegaan van dezelfde inhoudelijke principes.

Ongetwijfeld is het welslagen van Seacow te danken aan een absoluut respect voor de plaatselijke bevolking vanwege de Nepalese stichters en projectkaders. Seacow is er steeds van uitgegaan dat externe financiering niet mag gelijk staan met enige vorm van betutteling. Een flexibele donor die over een langere periode kleine bedragen ter beschikking stelt en daarbij het volste vertrouwen heeft in diegenen die het project uitvoeren, genoot steeds de voorkeur. Dergelijke donoren werden gevonden in België: geld voor Seacow wordt ingezameld door de vzw Econepal. Niet te onderschatten is ook de morele steun die van hieruit aan de Nepalezen kan gegeven worden. Alleen al het besef dat in Vlaanderen een groep mensen interesse opbrengen voor hun project, is voor de Chepangs en de Seacow-mensen een sterke drijfveer om door te gaan. Binnen enkele maanden wordt er in de Ox-fam Wereldwinkels een thee aangeboden afkomstig van geneeskrachtige planten uit de bossen van de Chepangs. Ook dit zal in alle opzichten een belangrijke steun zijn voor de ontwikkeling van de Chepangs. In de komende Boskranten krijgt u later meer informatie over dit product en volgen wij de ontwikkelingen in Nepal op de voet.

(*) Econepal vzw
P.P. Rubenslaan 15
9820 Merelbeke
tel.: 09/230.02.15

CASTANEA® de natuur bekent kleur

De tamme kastanje behoort van nature tot Duurzaamheidsklasse II en wordt in Frankrijk reeds sinds decennia toegepast in tuinen, bossen en parken. In harmonie met het kleuren pallet van de natuur, vormt het een ideaal alternatief voor met CCA of met andere chemicaliën geïmpregneerd hout. Zonder zorgen voor opname via de huid van arseen of voor toxiciteit naar hogere planten. **ZONDER ONGEZOND KLEURTJE**

palen, afsluitingen (fencing), antiparkeerpalen, slagbomen,

boomsteunpalen, poortjes, banken, hekken, terrasplanken

uit kastanjehout, van nature bestand tegen schimmel en vocht

en aan uiterst competitieve prijzen

ecomat
ANTWERPEN CVBA

Voor vrijblijvende informatie en offerte:
E. Vermeulenstraat 82,
2980 St-Antonius-Zoersel
Tel.: 03/384 19 07 - Fax: 03/385 08 41

Ruis

BEATRIJS VAN DER AA

De Vlier (*Sambucus nigra*) vertegenwoordigt de negende maan die gaat van half november tot midden december. Deze maan wordt ook wel 'bloedmaan' genoemd. De bloedmaan ligt tussen het Samhainfeest en Joel. Tussen haakjes: het Samhainfeest ligt aan de basis van Halloween dat de laatste jaren ook bij ons gretig opgang maakt.

Botanisch

De Vlier behoort tot de *Caprifoliaceae* ofwel Kamperfoeliefamilie en is een heester, soms ook een kleine boom van 3 tot 10 m. De jonge takken met wit merg zijn gemakkelijk breekbaar. De Vlier heeft tegenoverstaande, oneven

geveerde bladeren met een gezaagde rand. Half juni bloeit hij met geurende witte bloemen. In de herfst verschijnt de violettezwarte vlezige steenvrucht waar vogels verzot op zijn.

De Vlier is verspreid over heel Europa. Zijn oorspronkelijk milieu is het vochtig loofbos, vooral aan de randen en open plekken. Maar hij leeft al zo lang met de mensen dat hij een plant geworden is die gewoon bij de mensen hoort. Het is trouwens een prima struik om in de stad aan te planten: hij verdraagt luchtverontreiniging en stof vrij goed.

Gebruik

De Vlier heeft in het menselijk bestaan vanaf de oudste tijden een rol gespeeld. Reeds in de

Bloemen van de vlierbes. Foto: Willy Verbeke.

nederzettingen van het Steentijdperk in Zwitserland en Noord-Italië vindt men resten van de Vlierstruik.

Vlier wordt meestal geassocieerd met een rijke bodem. Ook omgekeerd schijnt dit te werken: een composthoop aangelegd in de buurt van een vlierstruik zou beter verteren.

Het blanke geelachtige hout werd vooral gebruikt voor kleine gebruiksvoorwerpen zoals kammen en speelgoed. Kinderen snijden bijvoorbeeld fluitjes uit het zachte, met merg gevulde hout.

Schors, bladeren en bessen werden gebruikt om verven te maken in zwarte, groene en lila tinten. Ook in de keuken wordt de Vlier nog steeds veelvuldig gebruikt: er wordt onder meer sap, wijn, likeur, confituur en siroop van gemaakt.

Medicinaal

In tal van landen behoort de Vlier tot de zeer oude geneeskrachtige planten. De gebruikte delen zijn meestal de gedroogde bloemen, de verse vruchten voor een aromatische jam en soms de voorzichtig aan de lucht gedroogde binnenbast. Vooral de gedroogde bloemen werden veel gebruikt in de vorm van thee als zweetdrijvend middel na kouvatens. Vlierbessensap zou migraine verzachten. Het wordt vaak ook aanbevolen in aftreksels tegen verkoudheden en hoesten.

Een beetje te lang in de zon gezeten en licht verbrand? Kompressen met maanzaadolie en fijngemaakte verse bladeren van de Gewone Vlier kunnen verlichting brengen. En nog een zomertip: na een wespen- of bijensteek kan je de pijn verzachten door gekneusde vlierbladeren over de plek te wrijven. Wel eerst de angel verwijderen!

Vindt u tabak roken ook zo ongezond en heeft u moeite om het af te leren? Ter vervanging kan u eens proberen de gedroogde bladeren van de Vlier roken. Best stopt u natuurlijk helemaal met roken, maar daar zal de Vlier alleen u niet bij kunnen helpen.

Symbolwaarde

De Vlier leefde vroeger bij bijna alle nederzettingen en was het voorwerp van bescherming en zorg die men van het ene geslacht op het andere aan hem besteedde. Hij wordt in verband gebracht met Venus, maar ook met de Germaanse liefdesgodin Holda, die in de volksverhalen Vrouw Holle werd. In het verleden werd de Vlier ook wel Heulenteer, Holderboom of Holdertere genoemd waarin we diezelfde stam terugvinden. Dat is ook nu nog het geval in de Duitse naam voor de Vlier: Holunder. De vlierverering zat ingebouwd in gebruiken: wie een Vlier wou kappen, moest op zijn knieën Frau Ellhorn, ook wel Frau Holder genoemd, hierom vragen én haar beloven een nieuwe boom te planten om voor haar als verblijfplaats te dienen. Compensatie bij ontbossing is dus iets van oude tijden.

De Vlier vertegenwoordigt het donkere aspect van de Godin, de Oude Wijze Vrouw, die beslist over leven en dood. Soms beschermt ze en soms neemt ze weg. Daarom is de boom altijd vereerd en gerespecteerd, maar ook wel gevreesd omdat de dood angst aanjaagt. De verbondenheid met de dood vinden we terug in het gebruik van de Vlier bij begrafenisrituelen: kransen van vlier werden meegedragen, de dode werd met een kruis van vlierstokken bedekt. Vlier werd ook vaak op kerkhoven aangeplant. Misschien werd de Vlier vaak geassocieerd met dood en verrijzenis omdat hij vrij laat zijn bladeren verliest en als één van de eerste weer in blad staat.

Onze voorouders plantten de Vlier in de omgeving van hun woningen om de goede geesten aan te trekken en de boze te bezweren. 'Een voor de staldeur geplante Vlier beschermt het vee tegen tovenarij' is een oud boerengezegde uit de omgeving van Leipzig.

Meerdaalwoud • Heverleebos

DE BOSKRANTREDACTIE

Welkom bij deze nieuwe rubriek in de Boskrant! Vanaf deze editie neemt de Boskrantredactie u regelmatig mee naar een nieuwe plekje in onze Vlaamse bossen om te wandelen, te fietsen, te spelen, ... 'Op weg in onze bossen' wil de Boskrantlezer laten kennis maken met de bekende en minder bekende plekjes in onze Vlaamse bossen. Met dit eerste artikel gaan we op tocht in een deel van het Meerdaalwoud en Heverleebos, een boscomplex ten zuiden van Leuven.

Een kennismaking met Meerdaalwoud en Heverleebos

Het boscomplex Heverleebos – Meerdaalwoud ligt ten zuiden van de stad Leuven en ten oosten van de Dijlevallei. Het zijn naar Vlaamse normen erg grote bossen. Meerdaalwoud heeft een totale oppervlakte van meer dan 1.200 ha en Heverleebos is bijna 600 ha groot. Samen met de omliggende natuurgebieden en kleinere bosentiteiten komen we uit op een netwerk van bos- en natuurgebieden van meer dan 3.000 hectaren.

Meerdaalwoud en Heverleebos zijn overblijfselen van het vroegere Brabantse kolenwoud. Op de oudste beschikbare kaarten, deze van Ferraris daterend van de periode 1771-1778, staan Heverleebos en Meerdaalwoud reeds aangeduid. Deze bossen zijn nagenoeg volledig in eigendom van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en worden beheerd door de afdeling Bos & Groen. Het beheer van de bossen gebeurt op basis van het multifunctionaliteitsprincipe. Dat betekent dat aandacht uitgaat naar de verschillende functies die het bos vervult, zijnde onder meer de ecologische en recreatieve functie evenals de functie als houtleverancier, etc. ... Daarbij is

het de uitdaging om die veelzijdigheid aan functies op een evenwichtige en duurzame manier in te vullen.

Het is begrijpelijk dat een boscomplex van deze omvang zeer veel bezoekers aantrekt. Om deze stroom van wandelaars, joggers, natuurliefhebbers, fietsers, ruiters en dies meer goed op te vangen en conflictsituaties te vermijden werd een toegankelijkheidsregeling opgesteld. Deze regeling zorgt voor een verantwoorde scheiding en verweving van de verschillende gebruiksvormen van het bos zonder het behoud van een kwalitatief boscossysteem te hypothekeren. Zo werden er bijvoorbeeld verschillende rustzones aangeduid voor de vele diersoorten, werden enkele parcours uitgestippeld voor meer actieve recreatievormen, kunnen verschillende wandelroutes gevolgd worden, ... Sinds vorig jaar zijn er 3 uitgestippelde mountainbikeroutes doorheen het volledige complex van Heverleebos-Meerdaalwoud voorhanden. De verschillende routes sluiten telkens bij elkaar aan, zodat de getrainde fietser in totaal niet minder dan 48 km kan afleggen. De routes zijn op uniforme wijze bewegwijzerd en er is voor elke mountainbiker wat wils. Zowel de beginner als de doorwinterde crosser vindt in één van deze routes een haalbare uitdaging. Wij kozen de blauwe route uit en nemen u mee op een virtuele fietstocht van 17 kilometer.

Mountainbiken doorheen Meerdaal en Heverlee

De tocht start aan het Zoet Water te Oud-Heverlee. Je kan je wagen eventueel kwijt op de parking aan het ontmoetingscentrum 'Roosensberg' in de M. Noëstraat. Vlak naast deze parking ligt trouwens het speelpark 'Zoet Wa-

terpark' waar de kinderen goed kunnen ravotten. Het Zoete Water omvat 5 vijvers. Deze worden gevoed door de Vaalbeek en werden destijds als viskweekvijver aangelegd. De vijver die grenst aan de Waversebaan heeft momenteel de functie van educatieve vijver. Regelmatig wordt in en om deze vijver iets georganiseerd rond het thema 'kunst op het water'. Eén van de andere vijvers werd als visvijver ingericht. Vlakbij kan je ook een 'bosleerpad' volgen. Via dit leerpad maak je kennis met het bos en haar bomen, planten en dieren. De brochure hiervan kan worden opgevraagd bij de afdeling Bos & Groen. Het adres vindt u onder aan dit artikel.

Om echt van start te gaan met de fietstocht moet je tussen deze vijvers door in zuidelijke richting fietsen. Zo kom je in het **Kouterbos** terecht. Van hieruit moet je stevig klimmen naar Meerdaalwoud. Indien dit klimwerk wat te zwaar uitvalt, kan je dit stukje ook te voet afleggen. De bosbeelden zijn meer dan de moeite waard. Dit Kouterbos is momenteel afgesneden van de omgevende bossen. De noordgrens wordt gevormd door de M. Noëstraat en de etablissementen erlangs. De zuidgrens bestaat uit verspreide bewoning en enkele landbouwpercelen. De afdeling Bos & Groen is onder meer van plan om dit bos beter te laten aansluiten bij Meerdaalwoud en Heverleebos.

Eens boven aan de helling fiets je al gauw het Kouterbos uit. Je komt dan in een mooie dreef van Rode beuken terecht omgeven door een landbouwlandschap (**Herculesdreef**). Via deze dreef rijd je Meerdaalwoud binnen. Dit gedeelte van het traject ligt er relatief licht bij en je kan daarvan profiteren om even op adem te komen. Wanneer je een tijdje op de Herculesdreef fietst moet je de **Weertsedreef** kruisen. Kijk hier goed uit! De Weertsedreef is een vrij drukke weg met gevaarlijke kruispunten. Op termijn is het de bedoeling om deze dreef af te sluiten voor het verkeer. Op die manier zal een belangrijke bron van verstoring en hinder

voor de fauna en flora en voor de bosbezoeker uit het centrum van het bos worden geweerd (meer info hierover vond je in de vorige Boskrant).

Net voorbij dit kruispunt vind je aan de linker kant een **speelzone**. Hier werd speciaal een stuk bos aangeduid voor de spelende jeugd. Wat direct zal opvallen is de beeldengalerij langsheen de weg. Deze beelden waren één van de attractiepolen tijdens de voorbije Week van het Bos dat als centraal thema 'een bos vol verbeelding' had. Ook in het bos werden verschillende constructies opgetrokken die de kinderen uitnodigen tot een avontuurlijk bosspel. Onder meer staat er een reuzendraak en een brug over een holle weg. Het gaat daarbij steeds om natuurvriendelijke speelelementen, gemaakt van hout en touwen.

Een stukje voorbij dit speelbos maak je een lus naar **Sint-Joris-Weert**. (Wie dit ommetje wil vermijden kan gewoon de Herculesdreef verder volgen in plaats van rechts af te slaan. Iets verder kom je vanzelf terug op de route terecht.) Dit ommetje heeft verschillende redenen. Ten eerste kan de dorstige fietser er even de tijd nemen voor een drankje. Ten tweede word je op die manier ook omgeleid naar het stationsgebouwtje met seinhuis en werkplaats. Deze gebouwen zijn opgetrokken in de karakteristieke architectuur van rond de eeuwwisseling. Het station biedt bovendien een aangename picknickmogelijkheid. Na een hapje en een drankje fiets je vanuit Sint-Joris-Weert terug het woud in. Je komt in een reliëfrijk stukje Meerdaal terecht en passeert er het **scoutsdomein De Kluis**. Het oudste gedeelte van dit gebouw was vroeger een boswachtershuis. Dit domein en de omliggende bossen en graslanden worden elk jaar door vele duizenden jongeren bezocht tijdens zomerkampen en dagtochten. Aan het domein De Kluis kan je het bosleerpad 'De Paddepoel' bezoeken. De lengte van deze wandeling bedraagt ongeveer 2,5 km. (brochure beschikbaar bij de afdeling Bos & Groen).

Voorbij De Kluis, aan het **Herculessalon**, begin je aan het zwaarste traject van deze route. De naam Herculessalon gaat terug naar de Hertog van Arenberg. Op verschillende plaatsen had hij dergelijke salons met mooie zichten en een rustmogelijkheid. De hertogen van Arenberg waren eigenaar van het Heverleebos en Meerdaalwoud tot 1918. Na de eerste Wereldoorlog werd beslag gelegd op deze eigendommen. De hertogen waren Duitsers en deze in beslagname was een vorm van herstelbetaling voor de aangerichte schade door de Duitsers tijdens WO I. (Als je niet van stevig klimwerk houdt, fiets je beter rechtdoor dan kom je vanzelf terug op het parcours uit.) De dapperen maken echter een lus naar rechts, naar het **kasteel van Savenel** en de zuidelijke woudrand. Van daaruit heb je een mooi zicht op een stukje Wallonië. Rechts loopt de rivier de Nethen. Het kasteel Savenel is een oud Karmelietenklooster met 60 hectaren ommuurd domein. We zwenken terug af naar het noorden en moeten klauterend door een diepe holle weg terug naar boven. Dit is de zwaarste klimpartij van de route.

Eénmaal boven nemen we de **Walendreef** naar rechts en vervolgens links de **Greze baan**. Net voorbij dit laatste kruispunt hebben we aan onze linkerzijde een mooi typisch eikenbestand met weelderige onderbegroeiing. De inlandse Zomereik en Winteraik zijn de belangrijkste boomsoorten van Meerdaalwoud. Verschillende exemplaren torenen er meer dan 35 meter boven ons uit, wat erop wijst dat de groeiomstandigheden bijzonder gunstig zijn. Aan de rechterzijde van de weg bevindt zich een Beukenbestand. Ten gevolge van de veel beperktere lichtdoorval onder Beuk, is de onderbegroeiing hier opmerkelijk schaarser. Je blijft de Greze baan volgen en moet terug de drukke **Weertsedreef** over!

Even verder slaan we links af en komen we in naaldhoutbos terecht. Links vind je een jonger bestand van Corsicaanse den. Aan de rechterkant van de weg groeien Grove dennen

met hun voskleurige bovenste stamgedeelten. Iets verder moeten we op de **Nethense baan** naar rechts. We rijden door het militair domein. Vanaf 2002 wordt het 90 hectaren grote gedeelte links van de weg eigendom van de afdeling Bos & Groen. Het gedeelte rechts van de weg is ongeveer 40 ha groot en blijft militair domein. Dit zal onder meer gebruikt worden voor de huisvesting van een ontmiijningsdienst en als hondenopleidingscentrum. Voorbij deze domeinen belanden we terug buiten het bos. Links hebben we een mooi vergezicht.

In de verte, tussen het Heverleebos en Meerdaalwoud, liggen enkele hectaren wijngaarden. Volgens de methode Champagnoise wordt er Chardonnay geteeld. De ingesloten ligging tussen de bossen zorgt er voor het gewenste microklimaat. Voor ons liggen nu enkele versnipperde privé-bosjes. Het is de bedoeling om deze door de realisatie van verbindingen terug functioneel aaneen te sluiten en op te nemen in de globale bosstructuur. Even verder komen we uiteindelijk terug in de bewoonde wereld. Je kan vanuit **Vaalbeek** gewoon de geasfalteerde weg volgen richting Zoete Waters.

De mountainbike routes in Meerdaalwoud en Heverleebos zijn het resultaat van de samenwerking tussen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bos & Groen Houtvesterij Leuven, de provincie, de betrokken gemeenten, Natuurbehoud-, milieu- en sportverenigingen en Bloso. Naast bovenstaande (blauwe) route zijn er ook nog de groene route (voor beginnende mountainbikers) en de rode route (voor sportieve mountainbikers). De verschillende routes kunnen gecombineerd worden.

Meer informatie en brochures kan je verkrijgen bij:

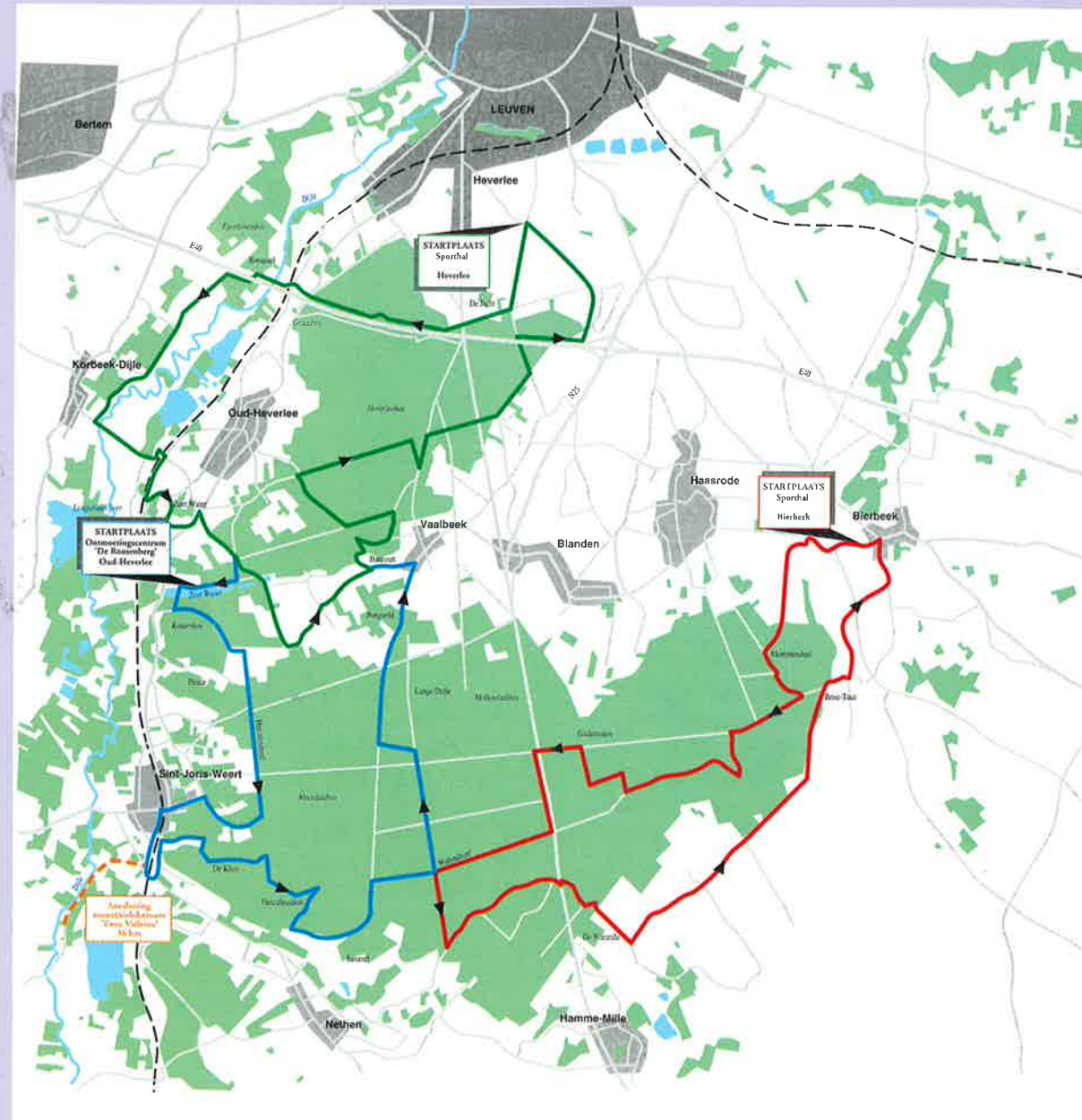
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Houtvesterij Leuven
Waaistraat 1 – 3000 Leuven
tel.: 016/21.12.20

Adressen verhuur mountainbikes:

Freddy Haesendonck
Dorpsstraat 32 – 3050 Oud-Heverlee
tel.: 016/40.39.45

De Miester
Bergstraat 10 – 3360 Bierbeek
tel.: 016/46.06.07

Kaartje: Bloso

Impressie

LUT SLEMBROUCK & GEERT VAN KERCKHOVE

Tijdens de 22e Week van het Bos werd in het Zoniënwood (Groenendaal) de tentoonstelling "Fagus, i, f" geopend, een tentoonstelling van 12 jonge beeldende kunstenaars. De tentoonstelling was een resultaat van een wedstrijd voor jonge kunstenaars. Deze wedstrijd was georganiseerd door de afdeling Bos en Groen van de Vlaamse Gemeenschap in samenwerking met het team van de Vlaamse Bouwmeester en de vbv. De kunstenaars gaven hun visie op de relatie tussen bos en kunst, tussen bos en de mens. Dat resulteerde in meer dan 70 inzendingen, waarvan na jurering 12 kunstenaars hun werk daadwerkelijk konden realiseren.

Jan Rothuizen project: "vermist" (Papiertjes aan de bomen maakte van een bosdreef een ontmoetingsplek voor vermiste mensen, dieren en spullen. In een groene, rustige omgeving, voelen vermisten zich thuis en kunnen ze tot rust komen vooraleer ze weer verder moeten om gevonden te worden.)

Laure-Ann Jacobs project: "cycle" (Verspreid in het bos werden ongeveer 10 vermijlen rode open rechthoeken aan bomen bevestigd. Met dit werk tracht de kunstenaar het kenmerkende van de kringloopervaring binnen de natuur in zijn seizoenen inhoudelijk te benaderen door kleur en vorm samen te brengen. Het aanbrengen van meerdere stukken verwijst naar de grootsheid van het natuurlijke en zijn rampkracht en tevens dat de mens in zijn veelheid en eigenheid van eigenschappen geboren wordt.)

Eén van de andere gasten op de opening van de Week van het Bos was het Tsjechisch poppengezelschap Tineola Civic. Zij zijn een gekend internationaal poppengezelschap dat uitsluitend werkt met zelfgemaakte houten poppen. Zij brachten een geanimeerd kinderprogramma.

In West-Vlaanderen werd tijdens de Week van het Bos het Praatbos in Koekelare officieel geopend. Gelegen aan een kerkhof met graven van Duitse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog en het bekende kunstwerk 'het Treurend Echt-paar' van Käthe Kollwitz wordt het Praatbos een bos voor bezinning en rust. Bovendien is in het bos op een tiental plaatsen poëzie aangebracht. Ook de wandelaar wordt uitgenodigd om zich onder te dompelen in deze kunstzinnige bossfeer.

Vera Dua belooft meer geld voor nieuwe bossen

De opening van de 22e editie van de Week van het Bos vond plaats in Gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik. Na de verwelkoming door houtvester Joseph Zwaenepoel van de houtvesterij Groenendaal had het openingsprogramma vooral aandacht voor muziek en poëzie. Actrice Chris Lomme las de winnende gedichten voor van de poëziewedstrijd voor jeugd en jonge volwassenen met als thema 'Bos', terwijl 'de verBeelding' zorgde voor het muzikale intermezzo. 'De verBeelding' bestaat uit zes enthousiaste en muzikaal actieve medewerkers binnen de afdeling Bos en Groen. Onder leiding van professional Marc Michael De Smet brachten zij een prachtig en beklemmend programma.

Geheel volgens traditie komt ook de Vlaamse minister van Leefmilieu het beleid toelichten. Minister Vera Dua maakte van de gelegenheid gebruik om de krachtlijnen van haar beleid voor de volgende jaren toe te lichten. Deze steunen op drie pijlers: bosbehoud, bosuitbreiding en duurzaam bosbeheer. (De vrv is zeer trots dat de minister alvast de doelstellingen van onze vereniging hanteert om haar beleid te bepalen.)

In haar toespraak beloofde Dua een verhoging van het huidige budget voor de aankoop van te bebossen terreinen. In totaal voorziet de begroting van de Vlaamse Regering nu 1,8 miljard frank voor duurzame bosuitbreiding. Bovendien komt er voor de afdeling Bos en Groen van de Vlaamse Gemeenschap ook extra personeel, dat zal tewerkgesteld worden in een "bosuitbreidingscel". Die cel zal moeten instaan voor de coördinatie van bebossingsprojecten en voor de prospectie en aanwerving van terreinen. Deze beide maatregelen moeten het aankoopbeleid, tot op heden het hekelpunt van de bosuitbreiding, efficiënter maken. Hoe dan ook, als de Vlaamse Rege-

ring haar doel van 10.000 ha bosuitbreiding tegen 2007 wil behalen, zal er een flink inhaalmanoeuvre moeten gebeuren. Aan het huidige tempo realiseert de Vlaamse Regering nog geen 4.000 ha tegen 2010. De voorgestelde maatregelen van minister Dua zijn dus broodnodig om de bosuitbreiding op het goede spoor te zetten.

Nu ook de afbakening van bos- en natuurstructuur in het Ruimtelijk Structuurplan bijna gefinaliseerd is, is de tijd rijp voor actie op het terrein. De eerste aandacht gaat naar de realisatie van stadsbossen. Door de aanleg van stadsbossen wil minister Dua de stad terug leefbaar maken en de stadsvlucht tegengaan. In een aantal steden zoals Gent, Antwerpen, Roeselare en Kortrijk staan reeds enkele initiatieven op stapel. Daarnaast gaat de aandacht voornamelijk naar het verbinden van reeds bestaande bossen. Door de aanleg van zogenaamde boscorridors zullen de fauna en flora zich in de Vlaamse bossen opnieuw kunnen ontwikkelen.

De laatste peiler van het beleid richt zich op het duurzaam bosbeheer. Een goed bosbeleid houdt immers niet alleen het realiseren van nieuwe bossen en het beschermen van bestaande bossen in. Volgens minister Dua moet er minstens evenveel aandacht besteed worden aan een duurzaam en ecologisch beheer van bossen. Dua is van mening dat de overheid hier een cruciale rol kan spelen. De particuliere privé-boseigenaars hebben in veel gevallen nog geen aandacht voor een duurzaam beheer van hun bos. Om dat te stimuleren wil minister Dua een soort ecolabel oprichten. Bossen die beheerd worden volgens de criteria van duurzaam bosbeheer kunnen een speciaal certificaat krijgen.

Muziek uit het Evenaarswoud – DAA-ZAA-TO

Een educatieve week van 2/10-7/10/2000
Festival van Vlaanderen i.s.m. Provinciaal Domein Het Leen te Eeklo

BRECHTJE BAAN

De argeloze wandelaar in het Provinciaal Domein 'Het Leen' in Eeklo waande zich begin oktober helemaal ergens anders ... Van 's ochtends vroeg tot ver in de namiddag weerklonken tussen de statige beuken en eiken een soort trompetachtige tonen, gecombineerd met uitroepen op de maat van tromgeroffel. Het Festival van Vlaanderen had namelijk de groep DAA-ZAA-TO, een Pkelle-volk uit Guinée uitgenodigd. Zij werken mee aan workshops voor jongeren tussen 13 en 15 jaar, waarin de relatie tussen de mens – zijn kunst en cultuur – en het bos centraal stond. Dit naar aanleiding van het thema "Een Bos vol verBeelding".

De jongeren werd een deel van een lied aangeleerd en konden daaropvolgend deelnemen aan een ceremonie met veel dans en muziek, opgevoerd rond een 'machtige eik', speciaal door de groep uitgezocht. Bij de Pkelle staat er namelijk in elk dorp een dergelijke boom, aangeplant door de stichter van het dorp, die het bos symboliseert. De animistische cultuur

van dit volk kon van nabij worden beleefd en werd uitgebreid toegelicht.

Een andere kijk op de relatie tussen 'de mens en zijn cultuur' en 'het bos' werd gebracht via een workshop van de Nederlandse beeldend kunstenaar Oscar Van Doorn. Met materiaal uit het bos, twijgjes van 5 cm lang, wist hij de jongeren te inspireren tot het zelf creëren van mini-beeldhouwwerkjes. Daarbij vertoonde zijn eigen werk opvallende gelijkenissen met de Pkelle-cultuur van de groep DAA-ZAA-TO.

Dit alles had niet kunnen plaatsvinden zonder de uitstekende begeleiding en samenwerking met de educatieve dienst van Het Leen en de Vereniging voor Bos in Vlaanderen.

Op zondag 8 oktober 2000 sloot de Week van het Bos af in stijl met een Kasteelconcert in samenwerking met Het Festival van Vlaanderen. De Guineese groep DAA-ZAA-TO bracht een ontroerend ritueel uit hun dagelijkse leven, met dans en gezang. Een genot om naar te kijken en te luisteren.

Foto's: Lut Slembrouck.

Hoera,
steeds meer lezers vinden
een slak in hun sla.

DE MORGEN, DE ENIGE KRANT MET EEN GROENE KANT.

Als er een slak in uw sla zit, dan vinden wij dat goed nieuws. Want dat betekent dat u waarschijnlijk een lezer bent van De Morgen. In De Morgen serveren we u geregeld groene rubrieken. Zo kon u al ecologisch tuinieren met 'Plat du Jardin', en was er een reeks over genetisch gemanipuleerd voedsel. We trakteerden u ook al op een bioconsumentengids, boskaarten en op een energiemagazine. Geen wonder dat steeds meer lezers een slak in hun sla vinden.

Bent u nog mee?

DeMorgen

Stadsbosconcert met Abong: een concert vol kleur, klank en ritme!

GRIET BUYSE EN GEERT VAN KERCKHOVE

Op zaterdag 9 september organiseerde de vbv in samenwerking met Het Festival van Vlaanderen een uniek stadsbosconcert. In de voormiddag bracht de Congolese groep Abong een concert voor een honderdtal genodigden uit de bossector en de

lokale beleids mensen. Het stadsbosconcert was een alternatieve manier om iedereen die betrokken is bij de uitbouw van een volwaardig stadsbos voor Gent samen te brengen en hen te laten genieten van de unieke locatie, namelijk het kasteelpark van het Kasteel van Borluut. De groep Abong paste perfect in dit plaatje. Abong betekent eigenlijk 'grote boom', zeer toepasselijk dus voor de originele locatie van dit stadsbosconcert. Na het concert gaf Sas Van Rouveroy (schepen van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Middenstand en Verkeersplanning van de stad Gent) zijn visie op de uitbouw van een stadsbos voor Gent. Later kwam ook Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, het Gentse Stadsbosproject een steuntje in de rug geven.

In de namiddag trad Abong op voor de plaatselijke bevolking van St.-Denijs-Westrem en Afsnee. In de loop van de namiddag zakten een 250-tal mensen af naar het kasteelpark om te luisteren naar de Congolese groep, sommigen zelfs om mee te dansen met Abong. Het werd een concert vol kleur, klank en ritme!

Naast het concert was er ook kinderanimatie over natuur en bos. Zo konden de kinderen op een speelse manier de omgeving van het kasteel verkennen. Het Kasteelpark van Borluut bleek een uitgelezen locatie om te 'feesten' met Abong, maar eveneens om te genieten van de rustige, groene omgeving van het park.

Foto: Lut Slembrouck.

Naar een recreatief schermbos voor de stad Lokeren

HANS SCHEIRLINCK

Op donderdag 28 september werd in Lokeren een samenwerkingsverband ingezegend tussen de stad Lokeren en het Vlaams Gewest voor de realisatie van een recreatief bos nabij de stedelijke kern van Lokeren. Het Lokerse stadsbestuur plande al geruime tijd de aanleg van een natuurlijke buffer tussen het industriepark E17/3 en de noordelijker gelegen woonomgeving, kaderend in het globale groenbeleid van de stad. Dit plan sloot perfect aan bij de intenties van de Vlaamse regering tot bosuitbreiding en het creëren van recreatieve bossen ter verbetering van de leefbaarheid van de steden.

Deze streefdoelen convergeerden uiteindelijk in een gezamenlijk initiatief van beide overheden dat gelanceerd werd onder de naam 'voorbeeldproject Everslaarbos - Lokeren'. Dit partnership werd op 28 september, onder aanwezigheid van de lokale pers, officieel bezegeld. De minister van Leefmilieu en Landbouw, Vera Dua, was in hoogsteigen persoon naar Lokeren afgezakt om deze overeenkomst, namens het gewest, af te sluiten met de stad. In een gezamenlijke beginselverklaring engageerden de beide partners zich voor een stads- en schermbos dat kadert binnen een globaal groen stadsbeleid. De concrete taakverdeling en aanpak werden tegelijkertijd vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, wat op korte termijn moet leiden tot de realisatie van een 33 ha groot bos.

Aan het project Everslaarbos kan inderdaad een voorbeeldfunctie worden toegeschreven. Met name de volgende 2 elementen geven aan dit, op Vlaamse schaal beperkte, initiatief een innovatief karakter. Ten eerste is er sprake van een bijzondere formule van partnership in de aankoop van de terreinen en het beheer van het toekomstig bos. Bij de aankoop

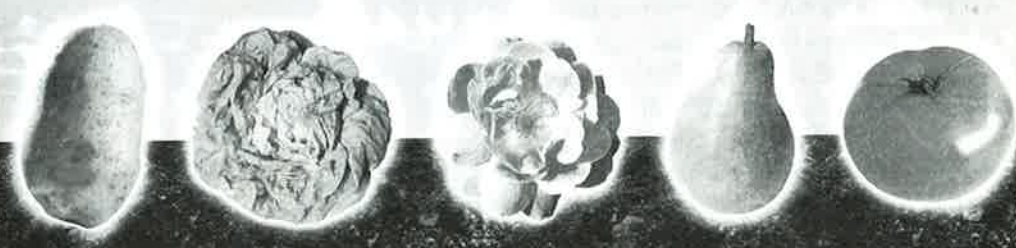
komt de grondwaarde op rekening van de Vlaamse overheid terwijl de stad Lokeren alle additionele kosten zal dragen. Voor het uitstippelen van het beheer zullen beide partners binnenkort gezamenlijk een beheerscommissie oprichten, die zal instaan voor de opmaak van een inrichtingsplan voor het recreatiebos. In de globale taakverdeling voor het verdere beheer komen alle bosbeheerstaken (bosaanleg, structuuropbouw, dunningsen, vervangen van afgestorven plantsoen, ...) toe aan de afdeling Bos en Groen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De aanleg en het beheer van de recreatieve en educatieve infrastructuur (rustbanken, informatiepanelen, vuilnisvoorzieningen, speeltuigen, ...) worden de verantwoordelijkheid van de stad Lokeren. Ten tweede moet dit project een voorbeeld worden van een evenwichtig groen stedelijk beleid. De stad heeft zich geëngageerd om te zorgen voor een stevige verankering van groene structuren binnen en tussen de functies wonen, werken en recreëren. Zo zullen onder meer groene verbindingselementen gerealiseerd worden met de stadskern en het industriepark. Op deze wijze wordt het toekomstig bos zowel ruimtelijk als functioneel ingepast in haar stedelijke omgeving.

De vbv is er van overtuigd dat de geplande bosuitbreiding op Vlaams niveau maar tot een goed einde kan worden gebracht als - zoals in dit project - de verschillende bestuursniveaus op een gepaste manier samenwerken. Hiervoor dient dan ook een duidelijk kader te worden geschapen waarvan de subsidieregeling voor verwerving van te bebossen terreinen door lokale besturen integraal deel dient uit te maken. Minister Dua heeft beloofd hier spoedig werk van te maken zodat ad hoc regelingen zoals in Lokeren niet langer

meer nodig zijn. In heel wat structuur- en andere plannen duikt de term stadsbos op wat bewijst dat bosuitbreiding eindelijk tot een politiek thema is uitgegroeid. Men dient er echter over te waken dat de term stadsbos in zijn juiste betekenis wordt gebruikt nl. een bosrijk randstedelijk groengebied dat voldoende uitgestrekt is om te kunnen voldoen aan de vraag naar recreatieve groene ruimte

van de stadsbewoners. Door andere initiatieven ook onder de vlag 'stadbos' onder te brengen hypothekeert men de realisatie van volwaardige stadsbosprojecten. De vbv hoopt dan ook dat het stadbestuur van Lokeren naast het recreatief aantrekkelijk schermbos 'het Everslaarbos' ook ruimte voorziet voor een volwaardig stadsbos bij de opmaak van het stedelijk structuurplan.

Hoe gezonder de grond, hoe mooier de oogst.

De kwaliteit van de oogst wordt in grote mate bepaald door de kwaliteit van de grond. En die kan sterk verbeterd worden door er Vlaco-compost aan toe te voegen. Vlaco-compost corrigeert de zuurtegraad, verbetert de waterhuishouding (zowel van zware als van lichte gronden), verhoogt het humusgehalte en stimuleert het microbiële leven. Vlaco-compost houdt zo uw grond gezond.

 www.vlaco.be

De kracht van compost

De cirkel is rond!

CEERT VAN KERCKHOVE

Het einde van het magische jaar 2000 is in zicht. Overal duiken binnenkort de eindejaars-overzichtjes op, dus ook de vbv kan niet achterblijven. Wat had 2000 in petto voor de vbv?

Januari – Februari: Van een winterslaap is bij de vbv geen sprake. De Boskrantredactie voert een verjonging door. vbv-leden denken zeker terug aan de ludieke acties in Kelchterhoef waar de vbv en lokale actiegroepen 50ha recreatief bos op het nippertje konden redden. De Vlaamse overheid stond aan de zijlijn en keek toe. De Tropische Bosfuif was een groot succes.

Maart – April: De vbv-website ondergaat een gedaanteverwisseling. De Algemene Vergadering vindt plaats in La Tentation te Brussel. Het eerste Vlaamse CO₂-bos is één jaar! In het verlengde van actie-Kelchterhoef eist de vbv dringend maatregelen van minister Dua en de Vlaamse regering ten aanzien van de bossector. De oprichting van een Bossenfonds en een Cel Bosuitbreiding, het reglementeren van de "zone-vreemde" bossen, ...

Mei – Juni: De vbv organiseert 2 studiedagen: 'Energiebossen: een zegen of een gesel voor het leefmilieu?' en 'Recreatie binnen de grenzen van het bos'. Tom Embo verlaat de vbv en gaat op het ministerie van Leefmilieu werken aan meer bos in Vlaanderen. De nieuwe folder van de vbv "Een ogenblik voor het bos" wordt gelanceerd. De Zomerboskrant biedt opnieuw 5 spannende zoektochten verspreid over de Vlaamse provincies.

Juli – Augustus: De vbv start haar zomeroffensief met een stadsbosstand op de Gentse Feesten. Het wordt een succesnummer. Duzenden nieuwsgierigen bezoeken ons "Pret-

bos" en verdringen zich rond de "Wandelende Boom"! Ondertussen eist de vbv dringend maatregelen van minister Dua en de Vlaamse regering voor de bossector. De oprichting van een Bossenfonds en een Cel Bosuitbreiding, het reglementeren van de "zone-vreemde" bossen, ...

September – Oktober: De vbv toont geen sporen van najaarsvermoeidheid. De communicatie rond het stadsbos Gent wordt opgedreven met een heus stadsbosconcert in Kasteel Borluut. De Week van het Bos is een succes! Poolse bosbouwcollega's zijn een week lang te gast. Tijdens de opening van de Week van het Bos herinnert de vbv in het Bosmemorandum minister Dua aan de noodzaak tot het vlug oprichten van een Bossenfonds en een Cel Bosuitbreiding, het reglementeren van de "zone-vreemde" bossen, ...

November – December: De vbv begint niet aan een winterslaap. Traditioneel is er het eerste weekend van december het Eikenproject. Waakzaamheid is geboden, want in Oost-Vlaanderen wordt het Scheutbos bedreigd met ontbossing. Als dit het begin is van een nieuw Kelchterhoef is de cirkel rond! De vbv dringt nogmaals aan bij minister Dua en de Vlaamse Regering voor het oprichten van een Bossenfonds en een Cel Bosuitbreiding, het reglementeren van de "zone-vreemde" bossen, ...

Was 1999 voor de vbv nog een jaar van hoop in de eerste "groene" minister van Leefmilieu, dan was 2000 vooral een jaar van strijd en vechtlust voor meer en beter bos in Vlaanderen. Ook volgend jaar zal de vbv op de eerste rij staan om Vlaanderen eindelijk op de kaart te zetten van de bosuitbreidingsgebieden!

Vlaanderen: Sneller ontbost dan bebost!

HANS SCHEIRLINCK

Ondanks het 'moratorium op ontbossing' worden in Vlaanderen nog duizenden hectare bos met ontbossing bedreigd. Alle boscomplexen die in woon- of industriegebied liggen, kunnen door Stedenbouw met één pennentrek van de kaart worden geveegd. Bossen in andere niet-groene bestemmingen zijn iets beter beschermd omdat ook minister van Leefmilieu Dua toestemming moet geven om deze bossen te vernietigen.

Vooraleer de vernieuwde ruimtelijke visie van het Structuurplan Vlaanderen op het terrein wordt geïmplementeerd willen de bouw-promotoren dan ook in ijtempo nog een aantal projecten realiseren. Ook in Kaprijke waar het meer dan 60 ha grote 'Scheutbos' moet wijken voor 264 villa's.

Het hele project, verkaveling van de gronden plus de bouw van nieuwe woningen, wordt geschat op ongeveer 4 miljard BEF. Het Scheutbos is gelegen in het landelijk buitengebied. De geplande verkaveling druist dus in tegen de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan dat wonen in de dorpskernen terug wil stimuleren. Een studie die werd uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse Regering wees uit dat het gebied behoort tot één van de meest geschikte locaties voor bosuitbreiding in Oost-Vlaanderen. Door nieuwe bossen aan te leggen kan men het Leen in Eeklo verbinden met de Lembeekse bossen en zo een groot regionaal bos bekomen. Het Scheutbos is gelegen op de verbindingssas tussen beide boscomplexen en vormt dan ook een cruciale schakel in het bosuitbreidingsproject. Indien het de Vlaamse overheid menens is met het vernieuwd ruimtelijk beleid dan moet de verkaveling van het Scheutbos geweigerd worden en planologisch worden vastgelegd dat dit gebied niet langer meer in aanmerking komt voor bebouwing.

Ondertussen hebben een groot aantal verenigingen, politieke partijen en meer dan 2000 buurtbewoners protest aangetekend tegen deze plannen. Zij vrezen een immense en onverantwoorde verkeersdrukte en het einde van een prachtig stukje bos waar je tot rust kan komen. Uiteraard volgt ook de werkgroep Actie van de vbv dit dossier van nabij en zal het stappen ondernemen om het Scheutbos definitief te vrijwaren.

Geen woorden meer maar daden

Het dossier Kelchterhoef ligt nog vers in het geheugen. Begin dit jaar kon de vbv via een gerechtelijke procedure verhinderen dat 50 ha wandelbos in Houthalen-Helchteren werd vernietigd. Volgens onze laatste informatie zou er echter al een nieuwe 'bijgestuurde' versie van het project zijn ingediend bij de bevoegde instanties! Daarnaast is er nog een ontbossingsdossier in opmaak in de gemeente Kapellen waar 15 ha zeer waardevol bos uit de 'Groene Gordel' rond Antwerpen moet wijken voor een lintbebouwing van anderhalve kilometer.

Wanneer we deze drie dossiers (Scheutbos, Kelchterhoef en Kapellen) samenvoegen moeten we nog maar eens vaststellen dat terug meer dan 100 ha zeer waardevolle bosgebieden rechtstreeks bedreigd zijn. Er wordt in Vlaanderen nog steeds sneller ontbost dan bebost! Wanneer zullen we daadwerkelijk een netto toename van de bosoppervlakte krijgen?

Opmerkelijk is dat deze drie dossiers in strijd zijn met de fundamentele doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan. Op basis van achterhaalde gewestplannen wordt er echter toch nog een rechtsgrond gezocht voor de realisatie van deze projecten. De vbv eist dan ook dat de ministers Dua en Van Meche-

len een gezamenlijk beleid uitstippelen rond deze 'zonevreemde bossen'. Alle grootschalige projecten waarbij waardevolle bossen dreigen vernietigd te worden dienen te worden 'bevroren' tot dat het vernieuwde ruimtelijk beleid verder geconcretiseerd is. Voor al deze boscomplexen dient de afweging te worden

gemaakt of zij niet beter zouden worden opgenomen in de toekomstige Bos- en Natuurstructuur. Indien dit inderdaad verantwoord is, moeten er vervolgens voldoende middelen worden vrijgemaakt om de betrokken eigenaars hun rechtmatige planschade toe te kennen.

Winnaars van de Zomerzoektochten 2000

Hoofdprijs

Smessaert Johan (Beernem): een waardebond voor een weekend van 2 personen ter waarde van 8000 BEF geschonken door Toerisme Limburg uit de brochure Vlaanderen Vakantieland en een boekenpakket ter waarde van 10.000 BEF.

1ste prijzen per provincie

Hoofdprijs West-Vlaanderen

Vangeel Johan (Diepenbeek): een waardebond voor een weekendverblijf van 2 personen in West-Vlaanderen ter waarde van 5.000 BEF. geschonken door Westtoerisme vzw uit de brochure Vlaanderen Vakantieland.

Hoofdprijs Oost-Vlaanderen

Manders Marleen (Kalmthout): één overnachting voor twee personen uit de rubriek "Groen Vlaanderen" geschonken door Toerisme Oost-Vlaanderen uit de brochure Vlaanderen Vakantieland.

Hoofdprijs Limburg

Vandamme Wim (Avelgem): een trekkershutarrangement voor 2 personen voor 2 overnachtingen geschonken door Toerisme Kempen.

Hoofdprijs Antwerpen

Familie Himpe-Steurs (Heffen): een gratis verblijf (weekend of midweek) in een blokhuut op het Zilvermeer geldig in het naseizoen van 2000 geschonken door het provinciebestuur van Antwerpen.

Hoofdprijs Vlaams Brabant

t'Sas Hedwig (Opwijk-Mazenzele): een waardebond voor een mid-week (4 nachten) voor 2 personen in de formule kamer met ontbijt in het Natuurvriendenhuus De Berk (Essen).

Winnen een waardebond ter waarde van 4.000 BEF van Avventura

Verschoore Koen (De Panne) en Pijpers Rita (Ravels).

Winnen een boekenpakket

De bossen van Vlaanderen

Adriaensen Kristin (Kessel-Lo), Bogaerts-Gillissans (Meise), De Mey-Coppejans (Laarne), Van Muylem Hilde (Willebroek), Familie Bonner-Verelst (Essen).

Luisteren naar gebouwen

Godefris Jan (Huldenberg), Van den Eynde
Isabelle (Hever), Sierens Hugo (Kontich),
Huybrechts (Hoboken), Van Laere Hilde
(Temse).

De Kalmthoutse Heide

Van Steenbrugge (Kampenhou), De Laender Daniel (Heusden), Borremans Michel (Ninove), Familie Van Brussel (Mechelen), Robert Jan (Tienen), Corthier Willy (Aalter), Familie Depypere-Vanoutryve (Kuurne), Stefan de Coninck (Wachtebeke), Familie Huvenne-Slaats (Gent), Verswijvel Gerda (Wommelgem), De Herdt Hilde (Mortsel).

Vlaams Brabant

René Hallet (Loonbeek).

Dagvlinders in Vlaanderen

D'Haemer Luc (Nazareth), Peter Ledwon (Genk), De Visscher Miet (Dendermonde), Maes Kwinten (Gent), Devriese Lea (Damme), Walgraeve Mariette (Sint-Kruis).

Een kus van Octopus

Strubbe Reinhardt (Damme), Verstrepen
Greet (Lier).

De Das in Vlaanderen

Van Gucht Gustaaf (Buggenhout), Vingerhoets M. (Merksem), Patrick Crabbé (Bonheiden), Van Geet Paul (Opwijk), De Houwer Rita (Turnhout), Van Bruaene Jacques (Gent), Crols Michaels (Moerbeke-Waas), Leinfelder Werner (Schoten).

Werk aan de berm

De Bolle Daemen (Affligem), Poppe Peter (Zele), Familie Adriaensen (Boechout), Loomans-Van Dijck (Rijkevorsel).

Hierbij willen wij nogmaals onze talrijke sponsors bedanken voor hun steun:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
afdeling Bos en Groen, De Morgen, KBC
Stichting Leefmilieu, Provincie Vlaams-Brabant, Westtoerisme, Toerisme Limburg, Provincie Antwerpen, Provinciaal Domein Zilvermeer, Toerisme Provincie Antwerpen, Toerisme Oost-Vlaanderen, Natuurvriendenhuis De Berk, Het festival van Vlaanderen, Lannoo, Avventura, Davidsfonds, Astridpark, Taverne Bosrand, De Zoete Zonde, Taverne 't Steentje, Café De Kastaar

BOSMEMORANDUM 2000

De verwachte bos-groeischema blijft uit!

Traditioneel maakt de vvb op de vooravond van de Week van het Bos de balans op van de bosgebeurtenissen van afgelopen jaar. Al even traditioneel bundelen wij dat overzicht in het Bosmemorandum van onze vereniging.

Het Bosmemorandum 2000 kan je downloaden op onze website:
www.vbv.be/bosmemorandum.htm
of geef een seintje aan het vbv-secreta-
riaat en wij sturen u een versie op.

Virtuele bosbouwbibliotheken

BART V

Een nieuwe Boskrant, en dus ook nieuwe interessante websites over bomen en bossen en alles wat daar mee samenhangt. Het (over)aanbod aan informatie maakte het alweer niet gemakkelijk om sites te zoeken rond een bepaald thema. Daarom gooien we het eens over een andere boeg: waar vinden we de beste websites met veel links naar bosbouwsites om op die manier onze zoektocht te starten? (trouwens de eigenste vbv-website hiervoor al eens geprobeerd?) De zoektocht leverde eerlijk gezegd geen te uitgebreide oogst op. In vele gevallen bleek het te gaan om sites georiënteerd op de Verenigde Staten en/of Canada en de meeste links leveren voor ons Europeanen niet altijd relevante informatie op.

De hierna volgende sites zijn echter zeker de moeite waard om van een virtueel bladwijzer-tje te voorzien.

Een eerste site werd al aangehaald in een vorige Boskrant en omschrijft zichzelf terecht als de virtuele bosbouwbibliotheek op het Internet. Deze is terug te vinden op www.metla.fi. Dit is de website van het Finnish Forestry Research Institute, die naast de virtuele bibliotheek op eerder beknopte wijze een overzicht geeft van het eigen onderzoek, publicaties, e.d..

Om de virtuele bibliotheek te vinden zoek je de pagina 'virtual library'. Hier staan de links mooi per thema geordend. Het aantal links is hier ongelooflijk uitgebreid en je kan er zeker van zijn, dat wanneer je hier geen geschikte informatie vindt, je ze op een andere website ook niet zal vinden. Het aantal onderwerpen wordt binnenkort trouwens gevoelig uitgebreid en bovendien zal je in de toekomst ook kunnen zoeken op trefwoorden, net zoals bij andere zoekrobots op het internet.

Toch zijn ook volgende websites een bezoekje waard. De eerste is <http://forests.org/>, een initiatief van Forests.org, Inc, een internationale NGO die opkomt tegen verregaande ontbossing en voor bosbehoud, in het bijzonder van tropisch regenwoud en oude bos-ecosystemen. Deze website werd tien jaar geleden opgestart als initiatief in het elektronisch verdedigen van deze belangen. Momenteel kan je er bijvoorbeeld een elektronische petitie aantreffen waarin aan de Verenigde Naties meer aandacht gevraagd wordt tijdens de Kyoto-onderhandelingen voor de rol die oude boscosystemen vervullen in de koolstofcyclus.

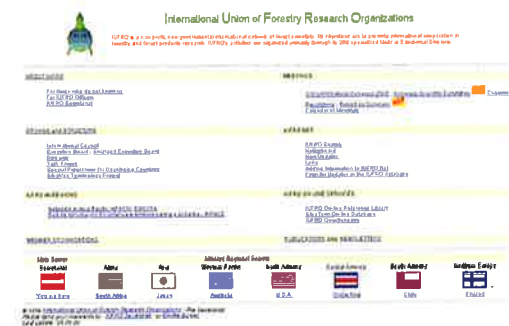
Op deze site vind je ook de Forest Conservation Archives, een uitgebreide verzameling artikels over bosgerelateerde onderwerpen.

Uiteraard zijn we nog steeds geïnteresseerd in links en die vinden we door naar het 'eco-portaal' te gaan op de website van forest.org (of rechtstreeks: <http://www.eco-portal.com/>). Hier kan je per thema zoeken op trefwoord, waarna de links mooi geordend worden volgens relevantie.

Nadeel aan dit alles is het feit dat hier verschillende initiatieven ondergebracht zijn op één website. Naast het reeds vermelde artikel-archief vinden we bijvoorbeeld ook nog het Worldwide Rainforest Campaign News en het Papua New Guinea's Rainforest Campaign News, wat de overzichtelijkheid van heel de website niet bepaald bevordert.

En tot slot laten de wetenschappers zich ook niet onbetuigd. Op de website van de International Union of Forestry Research Organizations (IUFRO) zijn talrijke doorverwijzingen te vinden. Deze website is te vinden onder het webdomein van de Universität für Bodenkultur Wien onder <http://iufro.boku.ac.at/>. Een universiteit die trouwens beschikt over een uitgebreide vakgroep bos- en houtwetenschap. IUFRO is een netwerk van bosbouw-wetenschappers, die internationale samen-

werking nastreeft op het vlak van onderzoek naar bosbouw en bosproducten. Meer informatie over de structuur van de organisatie, samenwerkingsverbanden, activiteiten en onderzoek is terug te vinden op de website zelf. De links zijn terug te vinden onder IUFRO-net links of rechtstreeks onder <http://iufro.boku.ac.at/iufro/secre/other.htm>. De links die je hier aantreft verwijzen uiteraard in belangrijke mate naar wetenschappelijke instituten en onderzoek. Als eerste link tref je trouwens www.metla.fi aan waarmee we terug bij het begin van ons verhaal zijn.

Forestry and related Websites

